

گروه پزشکی شفا
بیمارستان و زایشگاه

حمام کردن نوزاد

تدوین: کاظمی (واحد آموزش سلامت)

زیر نظر: دکتر پورآیین

پاییز ۱۴۰۰

رطوبت و بخار به حدی نباشد که تنفس نوزاد را مشکل کند.

اگر سر نوزاد پوسته پوسته است قبل از استحمام کمی روغن زیتون مالیده و با صابون بچه یا شامپوی بچه شست و شو شود تا همه پوست ها از بین برود.

از مکیدن گوش نوزاد پس از استحمام خودداری شود و برای خارج کردن آب از گوش نوزاد خم کردن سر به طرف راست و چپ و خشک کردن گوش با دستمال نرم کفایت میکند.

منبع: کتاب کودک من، کتاب هدهد: روش نگهداری نوزاد ۱۳۹۲

همین صورت پشت نوزاد را شسته و خشک کنید برای تمیز کردن دستگاه تناسلی در نوزاد دختر ناحیه تناسلی از جلو به عقب و در نوزادان پسر زیر کیسه بیضه تمیز شود.

قبل از افتادن بند ناف و در صورتی که بند ناف هنوز نیفتاده است بهتر است بند ناف کمتر در معرض آب مستقیم از قبیل وان یا لگن قرار بگیرد. ولی با بند ناف میشود نوزاد را حمام کرد و بعد از حمام بند ناف او را با ششو یا دستمال خشک کرد.

برای شست و شوی نوزاد از شامپو یا صابون ملایم و غیر قلیایی استفاده شود. حمام نوزاد به صورت یک روز در میان یا دو بار در هفته باشد.

بلافاصله بعد از شیر خوردن نوزاد از حمام نوزاد خودداری شود.

در ناحیه سر نوزاد دو فرورفتگی احساس میشود که یکی در قسمت جلو سر که ملاج قدامی سر گویند که بین ۹ تا ۱۸ ماهگی بسته میشود و دیگری در پشت سر که تا ۴ ماهگی بسته میشود. هنگام شست و شو از دست زدن به این دو ملاج خودداری شود زیرا باعث ایجاد آسیب و درد در این ناحیه میگردد.

مادران تازه کار یا زنانی که قصد مادر شدن دارند همیشه این نگرانی را دارند که چگونه نوزاد تازه به دنیا آمده خود را حمام کنند که معمولا یک مادر بزرگ مهربان و دلسوز هست که نوه ی خود را با عشق و علاقه حمام می کند. با این حال مادران تازه کار هم باید حمام کردن نوزادشان را یاد بگیرند و بی ترس از لیز خوردن بچه یا آسیب رساندن به او دلبندشان را حمام کنند و از این کار لذت ببرند.

کودک در رحم مادر با ماده خاصی به نام ورنیکس به دنیا می آید که شبیه به پنیر چسبناک بر روی پوست نوزاد است که وجود این ماده بر روی بدن نوزاد می تواند باعث جلوگیری از هدر رفتن دمای بدن نوزاد و جلوگیری از عفونت های بیمارستانی شود.

زمان حمام کردن نوزاد:

به خانواده هایی که بر حمام کردن نوزاد پس از تولد تاکید دارند توصیه میشود که اولین استحمام حداقل در ۶ ساعت پس از تولد یا در روزهای سوم به بعد تولد باشد.

حمام کردن در نوزادان خاص:

تمامی نوزادانی که مادر آنها مبتلا به بیماری های ایدز یا هیپاتیت، آغشته به مکونیوم هستند به دلیل الودگی ترشحات روی بدن نوزاد، شستن آنها پس از تولد الزامی می باشد.

نحوه حمام کردن:

قبل از حمام کردن نوزاد کلیه وسایل مورد نیاز برای حمام کردن نوزاد از قبیل حوله نوزاد شامپو صابون لیف و آن یا لگن آب و... را آماده کنید. دمای محل استحمام نوزاد بهتر است ۲۵ تا ۲۸ درجه سانتی گراد باشد و از آب با دمای ۳۷ تا ۳۸ درجه سانتی گراد برای استحمام نوزاد استفاده نمود. برای اطمینان از ولرم بودن آب آرنج را داخل اب فرو کرده آب باید قدری گرم تر از درجه حرارت بدن فرد باشد. (۳۷-۳۸ سانتی گراد)

ترتیب شست و شوی اعضا:

از چشم و صورتش و سرش شروع کنید و سپس دست ها و پاها شکم پشت وی شسته شود برای خیس از آب گرم به آرامی به صورت نوزاد کشید یا میتوان از لیف مخصوص برای شست و شوی صورت او استفاده کرد.

شست و شوی صورت نوزاد میتوان یک پنبه سپس نوبت به سر نوزاد میرسد. سر او را به سمت خود نگه دارید و با یک دست بگیرید بدن نوزاد روی پای شماست و دست شما آزاد است تا با آن سر نوزاد را با شامپو بشویید و خشک کنید و برای آبکشی موهایش جریان آب را روی صورت او رها نشود. ابتدا چشم و صورت نوزاد را تمیز کنید و از یک گلوله پنبه که در آب جوشیده است از گوشه چشم به طرف خارج استفاده شود و تمام صورت نوزاد به همین طریق تمیز شود. سپس در حالی که بدن نوزاد را در پارچه ای نرمی پیچیده آید و صورت او به طرف ماست سر نوزاد را با یک دست گرفته و با دست دیگر با شامپی ملایم سر و موهای او را بشویید بعد از خشک کردن سر او پارچه دور بدن او باز شود و در حالی که نوزاد طاقباز است گردن زیر بغل سینه و شکم نوزاد را با لیف آغشته به صابون تمییز نمایید. با یک پارچه مرطوب صابون را پاک کنید یا بدن نوزاد را آبکشی فرمایید به